

Punkt 3.

Godkendelse af Helhedsorienteret indsats der skal mindske betydningen af social baggrund

2016-008853

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen indstiller, at Familie- og Socialudvalget godkender, at der i samarbejde med Skoleforvaltningen iværksættes en helhedsorienterede indsats der skal mindske betydningen af svag social baggrund.

Beslutning:

Godkendt.

Sagsbeskrivelse

Nærværende indstilling fremsendes, fordi Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalget skal godkende det videre arbejde med den helhedsorienterede indsats der skal mindske betydningen af svag social baggrund. De beskrevne indsatser skal ses i sammenhæng med den kommende Udviklingsstrategi for børn, unge og familier med særlige behov. Samtidig udgør indsatserne en væsentlig del af implementeringen af de 10 anbefalinger omkring udsatte børns undervisning, som blev politisk besluttet i Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalget i august 2015. Endelig er der sammenhæng med Aalborg Kommunes trivselsindsats og arbejde med drop-out-truede elever.

Sideløbende med denne indsats har der i Skoleforvaltningen været gennemført en indsats i forhold til drenge. Der er en del sammenfald i indsatserne – i begge indsatser indgår fx arbejdet med læringsmålsstyret undervisning og turboforløb for fagligt udfordrede elever, fordi de vurderes at være centrale i forhold til begge målgrupper. Afrapporteringen vedr. drengeindsatsen behandles ligeledes på Skoleudvalgets møde den 1. marts.

Der er ligeledes meget fokus på emnet nationalt – bl.a. er et af de nationale mål i Folkeskolereformen, at folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater. Derudover blev der for nylig nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med bud på, hvordan der kan gives bedre støtte til de unge, der har mistet grebet om skolen. Ekspertgruppen skal komme med anbefalinger inden for tre temaer: 1. Ansvar for unge og bedre samarbejde, 2. Bedre vej fra folkeskole til ungdomsuddannelse og 3. Bedre kvalitet i de forberedende tilbud, så de unge får den hjælp, de skal have.

Baggrund

På baggrund af data fra kvalitetsrapporten fra 2014 har Skoleforvaltningen i samarbejde med Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen igangsat en helhedsorienteret indsats. I Kvalitetsrapporten kunne det konstateres, at en række skoler havde nogle fælles kendetegn fx lave gennemsnitskarakterer, mange elever som ikke gik op til alle afgangsprøver, mange elever som ikke fortsatte i en ungdomsuddannelse efter endt grundskole og højt elevfravær. På baggrund af disse kendetegn er der udvalgt 9 skoler i Aalborg Kommune, som deltager i den helhedsorienterede indsats. De deltagende skoler er: Farstrup skole, Filstedvejens skole, Hals skole, Herningvejens skole, Løvvangskolen, Mellervangskolen, Seminarieskolen, Sønderbro skolen og Tornhøjskolen.

Det overordnede formål med helhedsindsatsen er at mindske betydningen af svag social baggrund – og dermed medvirke til, at børn og unge fra udsatte positioner klarer sig bedre i skolen (bedre trivsel og mere læring).

Der har i løbet af skoleåret 2015/2016 været gennemført en række handlinger; herunder indsamling af relevant forskningsviden, indsamling af viden fra andre kommuner og lande. Derudover er der afholdt en række møder med de deltagende skoler i forhold til at udvælge de fælles indsatser og de indsatser som den enkelte skole har fokus på.

Forskningsresultater, relevante indsatser i andre kommuner og kendetegn vedr. udsatte børn og unge fremgår af bilaget.

Indsatser på skoleniveau

De deltagende skoler har hver især arbejdet med, hvilke indsatser de vil igangsætte. Indsatserne kan overordnet kategoriseres i temaerne: forældresamarbejde, trivsel og motivation og overgange.

Forældresamarbejde – Forskningen og erfaringer fra praksis viser at samarbejde mellem skole og hjem er afgørende for barnets tillid til og aktive deltagelse i skolen. Formålet med at sætte fokus på forældresamarbejde er at styrke skole og forældre i at samarbejde om at tage ansvar for det enkelte barns læring og trivsel.

Motivation og trivsel – Uden anerkendelse kan barnet ikke udvikle sig fuldt ud. At blive set, hørt og anerkendt som elev i skolesammenhæng, er en forudsætning for at skabe mening med forandringer, opleve engagement og lyst til at lære. Dette er især væsentligt i forhold til elever med svag social baggrund.

Overgange – Det at bevæge sig fra en kendt arena til en mindre kendt er, for alle børn men især for børn med svag social baggrund, en forandringsproces der skal faciliteres. Fokus på faserne før-under og efter i overgangen fra eksempelvis børnehave til skole skaber tryghed og handlemulighed for barnet. Derudover skaber det afsæt for barnets videre læring og trivsel.

Alle skolernes indsatser kan læses i bilaget.

Det forventes, at der undervejs i arbejdet igangsættes endnu flere indsatser. Der kobles 1-2 konsulenter fra enten Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen eller Skoleforvaltningen på skolernes indsatser.

Centrale indsatser

Udover indsatserne på skoleniveau foreslås igangsæt en række handlinger på centralt niveau, der støtter op om skolernes projekter. De foreslåede er:

Særligt tilrettelagt overgang fra dagtilbud til skole – Målgruppen for denne indsats er børn, der har behov for støtte i forbindelse med skiftet fra daginstitution til skole. Målet er, gennem en konkret "håndholdt" indsats, at understøtte børnene til en god start i skolen i tæt samarbejde med forældrene. Projektet gennemføres i første omgang på tre skoler og tilhørende daginstitutioner.

Center for forskning i socialt arbejde med udsatte børn – Det Obelske Familiefond har doneret penge til et forskningscenter på Aalborg Universitet, der har til formål at forske i socialt arbejde med udsatte børn og unge under ledelse af lektor Karin Kildedal. De aktiviteter, der vil foregå i centeret, skal bidrage til at udvikle kvaliteten i den daglige praksis, der udøves i forhold til udsatte børn og unge samt deres familier. Forskningen på området vil foregå i et tæt samspil med Aalborg Kommune, som har indvilliget i at deltage i et større treårigt forskningsprojekt. Projektet har til formål at tilvejebringe ny viden, der kan anvendes i forbindelse med at målrette indsatsen i forhold til udsatte børn og unge.

Uddannelse af plejefamilier og kontaktpersonkorps – Formålet med indsatsen er at uddanne plejefamilier og kontaktpersonkorps, så de opnår kompetencer til at støtte op omkring udsatte og anbragte børn og unges læring. Gennem et uddannelsesforløb lærer plejefamilierne og kontaktpersonerne forskellige metoder til at støtte op omkring børnene og de unge. Med indsatsen udvides kontaktpersonkorpsets primære opgave - at styrke børnene og de unges sociale egenskaber - til også at omfatte en optimering af børnene og de unges læring. Indsatsen kan udvides til også at omfatte personale fra anbringelsesinstitutioner og pædagogiske familierådgivere.

Sociale fællesskaber – Gode sociale relationer giver trivsel og trivsel giver lyst til at lære. En af metoderne til at skabe gode sociale relationer er ved at gøre det lettere for børnene og de unge at deltage i det lokale fritids- og kulturliv. Servicelovens § 11 er en forebyggelsesparagraf, der gør det muligt for kommunerne, at tilbyde økonomisk støtte til fritidsaktiviteter til børn og unge, der har behov for særlig støtte. Derudover er der i Sundheds- og Kulturforvaltningen igangsæt forsøg med kulturpas, der kan anvendes af skoler og børnehaver (i udvalgte skoledistrikter), konkret til børn på 3-6 år og til elever i 2. klasse. Det vurderes væsentligt, at skolerne inddrages i forhold til at opfordre og hjælpe børnene over i aktiviteterne.

Læringskasser – Udsatte børn og unge har typisk ikke i samme omfang som andre børn og unge adgang til skoleunderstøttende materiale som fx bøger og spil. Der laves i foråret 2016 fondsansøgninger med henblik på at skaffe finansiering til, at udsatte børn og unge vil kunne få en læringskasse med skoleunderstøttende materiale. Materialet skal ligeledes være tilgængeligt på skolerne, således at skolens medarbejdere kan hjælpe elever og forældre med brugen af læringskasserne.

Red barnet - barnets ven – Alle børn og unge skal have en ven. Derfor etableres et samarbejde med Red Barnet Ungdom i forhold til projektet Barnets Ven, der er et rollemodelprojekt for børn, der har brug for en stabil ven og positiv rollemodel. Projektet indbefatter en barn-til-ung relation, hvor unge bliver matchet med et sårbart barn, der har brug for støtte og gode oplevelser i hverdagen. Der arbejdes på, at rollemodellerne ligeledes kan få en rolle i forhold til at støtte op omkring læringen i skolen.

Læringsmålsstyret undervisning – Forskning viser, at synlige mål, evaluering og feedback i særlig grad har positiv betydning for børn og unge med svag social baggrund. Derfor vil Skoleforvaltningens indsats med læringsmålsstyret undervisning, implementering af læringsplatformen mm. også blive fulgt tæt i projektet.

Turboforløb - Der er gode erfaringer med intensive læringsforløb for fagligt udfordrede elever. Der er i forbindelse med forliget om SATS-puljemidlerne afsat ressourcer til yderligere afprøvning af turboforløb. Aalborg Kommune ønsker at afprøve forskellige modeller for turboforløb og ønsker derfor at ansøge om ressourcer fra puljen. Hvor det er relevant i tæt samarbejde med fritidscentrene kan undervisning flyttes til fritidscentrenes lokaler og med tilknytning af personale herfra.

Særligt tilrettelagt overgang fra skole til fritidscenter, for de skoler som ligger tæt på et fritidscenter - Målgruppen for denne indsats er børn/unge, der har behov for støtte i forbindelse med skiftet fra skole til fritidscenter. Målet er, gennem en konkret "håndholdt" indsats, at understøtte børnene/de unge til en god start i fritidscentret i tæt samarbejde med forældrene. Projektet gennemføres på de skoler som ligger tæt på et fritidscenter og det lokalt tilhørende fritidscenter.

En uddybet beskrivelse af de enkelte indsatser kan læses i bilaget.

Økonomi

Indsatserne forventes at kunne igangsættes indenfor rammen af Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningens eksisterende budget.

Organisering af indsatsen

Der er etableret en arbejdsgruppe bestående af en repræsentant fra hver af de deltagende skoler samt repræsentanter fra Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen. Arbejdsgruppen følger løbende fremdriften både i skolernes indsatser samt i de centrale indsatser. Derudover planlægges en række temadage, hvor der sættes fokus fx på nyeste viden om udsatte børn og unge samt hvor skolerne kan få mulighed for at vidensdele om deres erfaringer med indsatsen.

Tidsplan

Marts 2016 Politisk behandling i Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalget
Marts 2016-foråret 2018 Daginstitutioner, skoler, Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen og Skoleforvaltningen arbejder med indsatser på skoleniveau og indsatser på centralt niveau
Juni 2017 Midtvejsstatus behandles i Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalget
Foråret 2018 Endelig evaluering af indsatserne
Juni 2018 Evalueringen præsenteres for Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalget
Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalget vil derudover løbende blive orienteret, når der er nyt i indsatsen. Derudover vil udvalgene blive inviteret til at deltage i temadage om indsatsen.

Bilag:

Bilag- Helhedsorienteret indsats der skal mindske betydningen af socialbaggrund